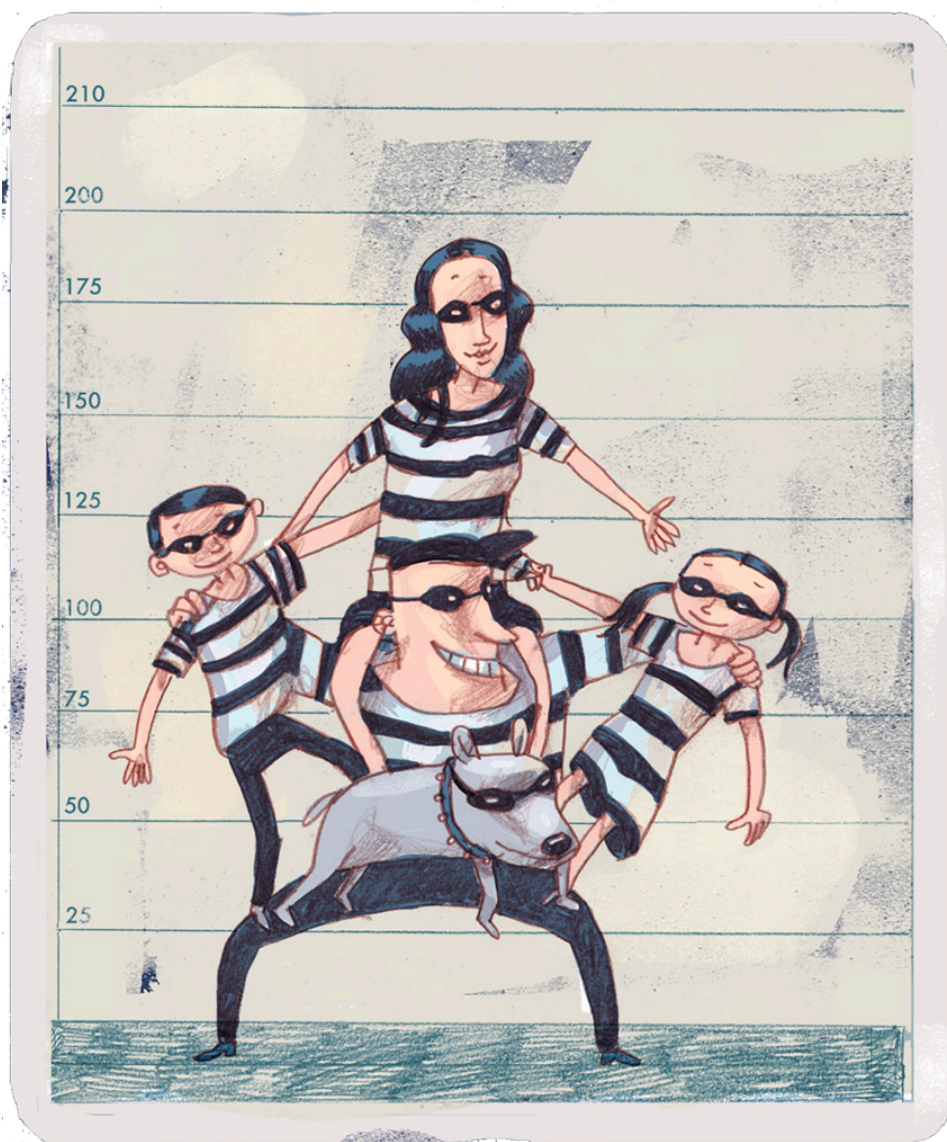

LÄRARHANDLEDNING TILL BÖCKERNA OM

Familjen KNYCKERTZ

SKRIVEN AV PÄR SAHLIN

ANDERS SPARRING

PER GUSTAVSSON

Lärrarhandledning till böckerna om

skrivna av Pär Sahlin

Det här är en lärrarhandledning till böckerna om Familjen Knyckertz av författaren Anders Sparring och illustratören Per Gustavsson. Böckerna ges ut av bokförlaget Natur & Kultur. I lärrarhandledningen finns tankar, idéer och förslag på hur du tillsammans med eleverna i förskolan/skolan kan arbeta med böckerna.

Om böckerna

I böckerna får vi följa tjuvfamiljen Knyckertz som består av mamma Fia, pappa Bove, storebror Ture, lillasyster Krimin(Ellen) och hunden Snuten. I finkan finns också mormor Stulia. Sonen Ture lever inte upp till familjens förväntningar på hur en tjuv ska vara. Han vägrar att stjäla och ljuga och är dessutom bästa vän med grannen, Paul Isman, som är polis i staden. Varje bok innehåller ett äventyr där familjen Knyckertz försöker lösa ett problem (ofta genom att bryta mot lagen) men där upplösningen ofta inte går som familjen har tänkt sig. Böckerna, i både text och bild är fyllda av dråpliga händelser, mycket humor och stor berättarglädje.

Högläsning eller egen läsning?

Böckerna om familjen Knyckertz lämpar sig mycket väl för högläsning. Men eftersom illustrationerna är en viktig beståndsdel för handlingen och humorn i boken är det viktigt att eleverna får ta del av dessa under högläsningen. Använd en dokumentkamera för att projicera bilderna för eleverna. Böckerna fungerar också att låta eleverna läsa på egen hand.

Finn fuffens och trix

I böckerna inträffar en rad brott. Familjen Knyckertz gräver tunnlar, spränger väggar, stjälar godis och befriar fångar. Det är både spännande och lite läskigt, men framför allt beskrivs brotten med mycket glimt i ögat och inte sällan misslyckas förövarna med sitt uppsåt.

Under läsningen kan eleverna få i uppgift att göra en lista över alla de brott och moraliska oegentligheter som inträffar i boken (både det som nämns i text och det som syns i bild). De kan också fundera över vem som begår brotten och varför? Samtala med eleverna kring frågor som handlar om vad man får eller inte får göra, varför något är brottsligt och vad som händer om man begår ett brott. Prata också om hur det är att växa upp med föräldrar som vill att man är på ett annat sätt än man är.

Samtala och diskutera

Här nedan finns förslag på övergripande frågor att samtala och diskutera i anslutning till läsningen. Frågorna fungerar på alla böckerna.

1. Vad gör familjen Knyckertz för olagligheter?
2. Hur kan man se att familjen Knyckertz är tjuvar? Ser tjuvar ut så i verkligheten? Kan man se på en person att den är en tjuv?
3. Familjen Knyckertz ljuger ganska mycket. Hur gör de när de ljuger? Varför gör de så, tror du?
4. Hurdan är Paul Isman som polis? Vad gör han bra? Vad gör han mindre bra?
5. Varför tror du att Ture och Paul är vänner?
6. Hur känner sig Ture när han måste göra något som han inte vill, till exempel att ljuga eller stjäla? Hur känner du dig när du måste göra något som du inte vill?
7. Många av personerna i boken har inte fått sina namn av en slump. Varför heter till exempel Bove Knyckertz, Paul Isman och Hollie Tender som de gör?
8. Mormor Stulia sitter i finkan. Hur verkar hon och de andra fångarna ha det där? Hur är det i ett riktigt fängelse, tror du, jämfört med finkan där mormor sitter?
9. Familjen Knyckertz ljuger och tjuvar. Men innerst inne är de också snälla och omtänksamma människor. Ge exempel från boken.
10. Vem tycker du är den bästa och sämsta tjuven i familjen Knyckertz. Varför?

Namn

De allra flesta namnen i böckerna om familjen Knyckertz är underfundiga ordlekar, där namnet ofta berättar något om personen. Paul Isman, är som man hör på namnet polis, Bove Knyckertz är en bov.

Vissa av namnen är mer underfundiga än andra, och vissa kräver en del förkunskaper hos eleverna, till exempel heter intendenten för Guldrummet i *Familjen Knyckertz och gulddiamanten* Aarto N Kaarat.

Här är några av namnen i böckerna: Bove Knyckertz, Kriminellen Knyckertz, Stulia Knyckertz, Snuten, Pål Isman, Fusk-Lisa, Byttan Bing-Bång, Ann Finck, Aarto N Karat, Ove Voffsing.

Namnjäkt

Berätta för eleverna att de ska gå på namnjakt i boken. Låt dem gärna arbeta i par. När de hittar ett namn ska de skriva upp det i en lista. De ska också fundera över varför personen heter som den gör. Samtala med barnen kring deras svar.

Gör dem uppmärksamma på hur författaren gör när han hittar på ett namn till personerna i boken. Till exempel använder han verb för ordet stjäla och gör om dem till för- eller efternamn (Stulia, Knyckertz). Han tar ett eller flera ord, till exempel ”polisman” eller ”arton karat” och delar upp dem i för-, mellan- och efternamn. (Paul Isman, Aarto N Kaarat). Visa också hur författaren ”gömmar” namnen med hjälp av ovanligare stavningar eller genom att lägga till extra bokstäver (Hollie Tender, Aarto N Kaarat)

Diskutera:

1. Vilka av namnen i boken tycker du var roligast?
2. Var det något namn som var svårt att förstå?
3. Hur vanligt är det att personer i verkligheten heter som det de arbetar med eller som beskriver hur de är som personer?
4. På vilket sätt är det bra eller dåligt att man hör på namnet hur en person är, eller vad personen arbetar med?
5. Vad skulle du vilja heta om du fick hitta på ett alldeles eget namn, som också berättade något om vem du är eller vad du gör?

Hitta på egna namn

Inspireras av namnen i boken för att hitta på egna namn. Be eleverna hitta på namn till personer som har olika yrken. Vad skulle till exempel en lärare, sjuksyster, städare, bagare, läkare, sotare, datatekniker, kock, busschaufför, författare, illustratör, brandman eller arkitekt kunna heta?

En annan variant är att eleverna får skapa en egen tjuvfamilj. Vad skulle i så fall personerna i den familjen heta?

En ytterligare variant är att eleverna tillsammans hittar på roliga namn på alla i klassen, som framhäver vad var och en är bra på eller tycker om att göra. Till exempel Bo Kläsare, Zam Zimmarä, Scenia Pjässo.

Slangord

Förutom namnen finns det i böckerna även en hel del slangord. Många av orden kanske du som lärare känner till, men inte eleverna. Det är ju så det är med slangord. Vissa av dem dör ut och hör till en annan tid. Det betyder inte att eleverna inte ska lära sig dem. Att bredda ordförrådet med slang är både kreativt och roligt.

Slangordsjakt

Berätta för eleverna att de ska gå på slangordsjakt. Låt dem gärna arbeta i par. Berätta för eleverna vad ett slangord är (ett ord som vi använder i vardagsspråket men som inte uppfattas som korrekt i skriven form, till exempel plugg istället för skola). Här är några exempel på slangord i böckerna: *snut*, *sprillans nya*, *fiffig*, *skummis*, *skvallerbytta*, *rishög (bil)*, *mall-apa*, *frön (barn)*, *rostis*, *ögonaböj*, *rackare*, *finkan*, *hemlisar*.

När eleverna hittar ett ord, som de tror är ett slangord ska de skriva upp det i en lista (det gör förstås inget om de får med andra ord också). De ska också fundera över vad ordet betyder. Be eleverna redovisa sina svar och samtala med barnen kring vad de olika orden betyder. Fördjupa gärna samtalet med att tala om slangord och uttryck som de själva använder, men som till exempel inte deras föräldrar säger.

Skriv en egen berättelse

Låt eleverna inspireras av böckerna om familjen Knyckertz och skriva en eller två egna berättelser.

Skrivuppgifter att dela ut till eleverna:

Mamma och äppelpajen

Tänk dig att du är Ture Knyckertz. Mamma Fia fyller snart år och du och Ellen har bestämt er för att baka en äppelpaj till mamma. Ellen tänker så klart att ni ska palla äpplena till pajen, men det vill inte du. Hur ska du stoppa Ellen från att stjäla äpplena och ändå fixa en äppelpaj till mammas födelsedag? Skriv och berätta.

Snutens version

Tänk dig att du är hunden Snuten. Välj en scen ur någon av böckerna och skriv scenen ur Snutens perspektiv. Skriv i jag-form. Hur upplever Snuten situationen? Vad tänker han? Vad vill han göra eller inte göra? Låt Snuten lägga sig i handlingen. Kanske kan scenen sluta på något annat sätt än vad den gör i boken? Du bestämmer!

